

INDRUKKEN

Van den Hoofdredacteur.

Rood en zwart.

Een politieke rede met dezen titel, gehouden door Dr. Slotemaker de Bruine, en bij Ruijs te Utrecht uitgegeven in brochure-formaat, geeft mij aanleiding tot een enkele opmerking.

„De couranten zeggen, en de menschen zeggen,” — aldus de redenaar, „dat er twee groepen zijn overgebleven, die ik vanavond eenige malen noemen zal met den titel van mijn voordracht: „Rood” en „zwart.” Rood als een aanduiding van al wat Socialistisch is; zwart als de aanduiding van de Roomsche Katholieke politiek.”

De schrijver zegt dan verderop, dat er nog een derde is. En hij bedoelt daarmee, dat er op politiek gebied, behalve Socialisten en Katholieken, nog anderen zijn, die opkomen voor gewetensvrijheid, voor vrijheid van den enkeling, enz.

In verband daarmee wilde ik er op wijzen, hoe de Schrift deze zelfde dingen bezielt. Zij kent in de dagen, die volgen op de opnemng der Gemeente, twee groepen; Rood en Zwart. Terwijl er een derde groep is, die verdrukt wordt, omdat die uit ware geloovigen bestaat. De Schrift ziet in Rood de mannen der omwenteling en in Zwart de afvallige Kerk, die heerscht inplaats van te dienen. Omdat de Gemeente, als de Heere Jezus komt, Hem tegemoet zal gaan, (1 Thess. 4 : 13—18.) en dan dus de naam-christenen overblijven, zonder dat er leven uit God is, zal het Protestantisme worden verdrongen door het Katholicisme, en blijft slechts de Katholieke Kerk over, gezien als de vrouw (zwart) op het (roode) beest.* (Openb. 12 : 3, 13 : 1, 17 : 3, 4, 8, 16.) Uit Joden en volkeren zullen er dan in God leeren gelooven, doch zij zullen worden vervolgd en miskend. — Als de Gemeente is opgenomen, worden de misschien reeds te voren losgebroken revolutionaire menigten onderworpen en in bedwang gehouden door de groote vereende godsdienstige macht. Totdat de rollen zullen omkeeren, en de volkerscharen, de heerschappij moede, die vereende godsdienstige, levenlooze macht woest en naakt zullen maken. — 't Zal dus om de opperheerschappij gaan tusschen Rood en Zwart, totdat Christus op aarde komt, om Zijn vijanden te leggen tot een voetbank Zijner voeten.

*Is goed, dit te verstaan.

Want feitelijk gaat het nu ook om deze twee groepen. „Godsdienstloosheid” en een „vorm van godzaligheid, waarvan de kracht wordt verloochend,” strijden tegen elkander.

Gelukkig is er een derde groep. Dat zijn de ware geloovigen. Dat zijn zij, die thans de ware Gemeente, het lichaam van Christus, vormen. En die zijn te vinden onder Roomschen en Protestanten, en ook onder anderen. Evenals in de toekomstige dagen vormt deze groep geen macht. Ze lijdt, evenals haar Meester op aarde leed.

Maar de genoemde politieke machten, Rood en Zwart, strijden tegen elkander, en als het gaat om zulk een strijd, als het feitelijk gaat om de opperheerschappij, is het dan wonder, wanneer er wapenen worden gebruikt, waar allen, die tot die derde groep behooren, van gruwen? Is het dan wonder, wanneer zij, die zich met zulke groepen vermengen, hun rechtvaardige ziel dagelijks kwellen?

Hoe vreeselijk echter zal het eerst zijn, wanneer de ure der verzoeking, de groote verdrukking zal zijn aangebroken! Dan zit hier beneden de anti-christelijke geest op den troon. Dan zullen bloedbaden worden aangericht, onmenselijke martelingen plaats vinden, ontzettende vervolgingen worden ondernomen. Dan zal het om beurten een verwoede strijd zijn van Rood tegen Zwart, en van Zwart tegen Rood.

Welgelukzalig, zoowel nu als straks, die hun kleederen hebben wit gewasschen in het bloed des Lams!

* In de Openbaring wordt eigenlijk niet van een rood, maar van een scharlakenrood beest gesproken. En het is merkwaardig dat de N. R. C. onlangs in een hoofdartikel opmerkte, hartelijk te hopen, dat het scharlaken, dat nu den toon tracht aan te geven, te zijner tijd zal worden verdrongen door het rood der schaamte. De scharlakenroode kleur heeft in de Schrift verschillende beteekenissen. Eén er van 's, dat ze, in schering en inslag rood, ons afbeeldt, door en door de ongerechtigheid, de wetteloosheid.



De bijl.

Laat m' 's 'n keer m'n hart mogen uitstorten, 's uitspreken wa' 'k al lang met m' omdraag.

'k Vind, dat we veel te veel letters schrijven. We konden 'r best nu en dan 's 'n paar weglaten.

Waarom toch zal 'k met 't taaiste geduld alle letters op z'n zuiverst schrijven, die 'k toch niet in m'n hoofd krijg uit te spreken? 'k Ben immers niet d' eenige, die 't doet; in boeken en bladen zie 'k iedereen 't doen. En 't staat nog 's mooi, dat doet 't. 't Toppunt van moois krijg 'k, als 'k 't klaarspeel, zooals in den vorigen regel, vier 't's achter elkaar te schrijven. Da' 's 't mak'lijkst uit te spreken.

Je kunt de dingen op verschillende manieren doen. Ik heb me al dikwijls geërgerd over de wijze, waarop zoo velen bij hun schrijven de bijl hanteeren, en nu kon ik daar wel een breed betoog over opzetten, maar ik vind het beter, het te doen in een korte overdrijving.

Wat het geval is? De schrijvers kijken de lezers aan voor dom. En dat kan ik niet velen. Ze meenen, dat ik niet lezen kan, en ik kan het best. Ze zijn bang, dat ik de woorden verkeerd zal uitspreken, en dat ik den klemtoon zal leggen, waar die niet moet wezen. En daarom willen ze me helpen. Sommigen gaan zelfs zoo ver, dat za me ook den klemtoon aanwijzen, alsof ik niet wist, waar ik dien wel moet leggen. Maar ik laat me niet graag door den schrijver van een boek beleedigen; ik ben geen schooljongen.

Neem eens de woorden: *in het oog*. Wie met gezond verstand leest, zal niet lezen: in het oog, met een duidelijk angeblazen *h* voor de sterk uitgesproken *e*. Iedereen zegt en leest: in *e* oog, met een zeer zwak *e* tje. Wie in 't oog leest, zooals het er staat, moest zeggen: *in toog*, en dat doet niemand. Men stelt het dus inderdaad reeds verkeerd voor.

Maar nog erger wordt het, als de 't nog wordt voorafgegaan of gevolgd door een *t*, of zelfs tusschen twee 't's staat. *Tot 't eind, bij 't toestel, met 't touw*. Dat is eenvoudig niet uit te spreken. Ook de meest verstokte afkapper kan het niet. Die leest ook: *tot et eind, bij et toestel, met et touw*, en als hij niet zoo leest, dan leest hij fout.

Evenzoo weet ik wel, dat ik niet moet lezen: *één boek, mijn hoofd*; dat ik niet moet lezen: *Er was ééns één man*. Zou 't niet treurig wezen, wanneer dat nog aangewezen moest worden aan menschen, die lezen om te lezen, en niet meer, zooals schoolkinderen, om de kunst van lezen te leeren?

We noemen die teekentjes weglatingsteekens. Vroeger zeiden we afkappingsteekens. Me dunkt, het wordt tijd, dat we de bijl wat minder gebruiken. Dat we de woorden gebruiken in hun gewonen vorm, en het aan den lezer overlaten, zooveel letters te verzwijgen, als hij oorbaar acht. Dan zal ook een Fries zich niet meer ergeren aan den vorm meneer, waar hij gewoon is, in het dagelijksch leven menheer te zeggen, met een zacht angeblazen *h*.

Nu ik het toch over dat weglatingsteeken heb, zou ik wel eens willen vragen, wat er toch weggelaten is in de volgende uitdrukkingen: *Willem's hoed, Frankrijk's president, Engeland's mijnen*. Ieder weet wel, dat daar niets is weggelaten, en dat we dus dat weglatingsteeken moeten weglaten: *Willems hoed, Frankrijks minister, Englands mijnen*. Wie deze dwaze dingen in de wereld heeft gebracht, weet ik niet; maar het is navolging van de

Engelsche schrijfwijze. Naaperij is een Nederlandsch euvel. We maken er ons aan schuldig in onze woordenkeus, en evenzeer in onze schrijfwijze.

Het gaat ten slotte zoo ver, dat we schrijven: KRUIDENIER'S EN GRUTTER'S WAREN. Ik heb dat inderdaad zoo op een winkelruit gelezen. Hier mag de bijl wel eens een beetje worden gebruikt.

A. L.



36.)

NADRUK VERBODEN.



llen sprongen er af, en Piet Pot, de vrachtrijder, bond zijn nijdigen, mageren hit met den halster aan den doornenheg, die den moestuin van het erf scheidde, want ergens anders was geen plaats meer; alles stond vol met gerij.

Dadelijk hoorde Idze, in weerwil van het lawaai om zich heen, de schetterende stem van Freek om bier en koek schreeuwen, en toen het door den kramer gebracht werd, moesten de nieuw aangekomenen staande alles gebruiken, daar de bankjes voor het kraampje en de groote bank onder de linden alle dicht bezet waren, en niemand van plan was, plaats te maken voor de lawaaischoppers, daar men hiet van hun gezelschap gediend was. Daarover bekommerde Freek Trommers zich echter niet. Hij dronk zijn glas bier leeg en liet het onmiddellijk weer vullen, brak toen een stuk van zijn koek, en smeeet het overige onder een troepje jongens, die er tot zijn groot vermaak hevig om vochten. Idze, wien van Freeks handelingen niets ontging, hoopte maar, dat hij in de omgeving van de kramen zou blijven.

Aanvankelijk werd zijn wensch vervuld, want Freek moest en zou met Piet Pot, den vrachtrijder, koek slaan. Eerst had Piet er niet veel zin in, maar toen Freek zweetste, dat hij hem drie slagen op elken koek voorgaf, greep de kleine, maarforschgebouwde kerel naar den ijzeren knuppel, en het bleek al ras, dat hij in deze soort van sport Freek Trommers best een lesje kon geven. Nog geen kwartier waren ze aan den gang, of Piet Pot had zijn buitengewoon grooten, rooden zakdoek geheel gevuld met koek, die Freek moest betalen.

Nijdig gooide deze ten slotte zijn knuppel neer met de opmerking, dat het eigenlijk gekkenwerk was, zich in het zweet te slaan op zoo'n ellendigen koek, waarop Piet Pot meesmuilend opmerkte, dat zijn vrouw thuis en zijn vijf altijd hongerige nakomelingen de koeken zoo ellendig niet zouden vinden. Zorgvuldig knoopte hij den zakdoek dicht en borg hem onder het zitbankje van zijn kar.

„Kom, jongens," hoorde Idze den jongen losbol roepen, „laten we eens gaan zien of het armzalige zoodje nogal goed van de hand gaat; mogelijk koop ik ook nog iets als een gedachtenis; zooals jullie weet, heb ik altijd veel op gehad met de lui van Eiberslust."

Idze klemde de tanden op elkander en trachtte zijn oogen af te wenden van Freek, en zijn ooren te sluiten voor diens hatelikheden. 't Ging immers nog maar om een paar kwade uren, dan was alles afgelopen, en zou hij zoo spoedig mogelijk weggaan van hier. In zijn hart gevoelde hij maar al te goed, hoe weinig er noodig was, om de in hem kokende gevoelens van haat en wraakzucht te doen overloopen tot zijn eigen verderf. Trouw wilde hij blijven aan zijn woord, dat hij moeder gaf. Denken wilde hij aan het Bijbelwoord, dat zij zoo lief had, en dat vader nog stervend had gestameld.

Het kwade overwinnen door het goede, dat kón immers! Zeker Idze, maar niet zonder kracht uit God, niet zonder gebed!

Idze zuchtte diep in het gevoel zijner onmacht, en weer kon hij niet anders dan kijken naar zijn vijand. Juist klonk diens scherpe, luide stem weer boven alles uit.

Nog één of twee koopjes stonden er; al het andere was verkocht. Bij het eene hoopje bleef Freek Trommers met zijn vrienden staan.

Het was een partijtje ijzerwerk, en dezelfde snaphaan, dien Idze op den sterfdag zijn vaders gebruikt had, stond er ook bij.

Dirk, de knecht, had het geweer medegebracht van den molen, en Idze had het wapen achteloos weggezet, zonder er acht op te slaan, dat het nog geladen was, terwijl hij er sinds dien tijd niet meer naar had omgekeken.

„Die spuit koop ik, zoo, waar ik leef," schreeuwde Freek en greep naar het geweer. „Al ben ik geen wilddief, zooals de lui hier waren, toch kan ik wel met een geweer omgaan, zou ik denken."

„Kijk Piet," riep hij tot den vrachtrijder, die dicht bij hem stond, „daar komt net een mooi boutje aanvliegen."

Met breeden wiekslag, en bijna de toppen der oude linden aanrakend, scheerde de pas op Eiberslust terugkeerde ooievaar over het erf naar zijn nest, dat hij echter nimmer zou bereiken. In zijn verregaanden moedwil had Freek Trommers het geweer op den vogel aangelegd.

„Schiets niet, schurk!" schreeuwde Idze, doch reeds knalde het schot, en de eiber, die volgens het diep ingeworteld bijgeloof der boeren van dien tijd, zegen aanbracht voor de bewoners, op wier hoeve hij nestelde, lag bloedend op het pas ontloken gras onder de populieren.

Nu was het gedaan met alle goede voornemens van Idze, en hoewel men trachtte hem tegen te houden, rukte hij zich in een oogwenk los en stormde als een verwoede stier op Freek Trommers los.

De witte kruitdamp kringelde nog om den roekeloozen schutter heen, die in zijn roes zegevierend om zich heen keek, alsof hij een wonder knap stuk had verricht. Toen hij echter den wilden Idze, door de boeren, heenbrekend, op zich zag aanstormen, sloeg hem de schrik om het hart.

„Help!" schreeuwde hij zijn herbergvrienden toe, en één hunner, de grootste, trachtte Idze tegen te houden, doch een hevige stomp deed hem als een blok op den grond rollen, terwijl de anderen op zij stoven.

„Moordenaar! Nu maken wij de rekening effen," klonk het sissend van de met schuim bedekte lippen van den wilden Idze, en huilend van woede wierp hij zich op Freek Trommers.

Deze stak ter verdediging den snaphaan voor zich uit, doch Idze greep het wapen met beide handen bij de kolf en den loop, en draaide het dan met zulk een kracht in het rond, dat Freeks vingers het moesten loslaten, waarbij de kolf hem zóódanig tegen de borst werd gestompt, dat hij kreunend ineenzakte.

Snel als de gedachte greep de thans bijna razende zoon van Jauk Jorringa het zware geweer bij den loop en hief het met beide handen hoog op voor een vreeselijken slag, die zonder twijfel den weerloos op den grond liggenden jongen losbol het hoofd zou verpletteren, als ware het een eierschaal.

De omstanders schreeuwden het uit van schrik, maar niemand stak een hand uit naar den woesteling, om hem van zijn rampzalige daad terug te houden.

Ja, toch één, en het had geen seconde later moeten geschieden, of Freek Trommers was een lijk geweest.

't Was Abel Pinke, de molenaar, die getrouw aan zijn gewoonte, een poosje geleden, dwars door den polder heen, aan de achterzijde op de hoeve was gekomen, en zoo door de schuur en den stal gaande, uit het raam over het erf van Eiberslust keek.

(Wordt vervolgd.)

